

اعتبار اسنادی قابل انتقال

(قسمت دوم)

◆ ایمان شرف‌الدین

(شعبه بندرعباس بانک توسعه صادرات ایران)

اشاره:

در بخش اول این مقاله، ضمن مروری کلی بر ویژگی‌های اصلی اعتبارات اسنادی قابل انتقال و بررسی شیوه گشایش اعتبارات مزبور، یادآور شدیم که بزرگترین مشکل در کنترل عملیات یک اعتبار اسنادی قابل انتقال، همانا افزایش خطر کلاهبرداری است. اینک به شرح جزئیات و نحوه گشایش اعتبار اسنادی قابل انتقال می‌پردازیم.

جزئیات و نحوه گشایش اعتبار اسنادی قابل انتقال

متن ماده ۴۸ UCP 500 به شرح زیر است:

الف- اعتبار اسنادی قابل انتقال، اعتباری است که تحت آن، ذینفع اعتبار (ذینفع اولیه) می‌تواند از بانکی که مجاز به پرداخت، قبول تعهد مدت‌دار، قبولی یا معامله اسناد شده، یا در مورد اعتباری که قابل معامله است، بانکی که بنا به شرایط اعتبار به عنوان بانک انتقال دهنده مشخص شده است، درخواست نماید که اعتبار را کلاً یا جزاً در اختیار ذینفع‌های دیگر (ذینفع‌های ثانویه) قرار دهد.

ب- اعتبار فقط در صورتی می‌تواند انتقال یابد که بانک بازکننده اعتبار قابل انتقال بودن آن را تصریح کرده باشد. اصطلاحاتی از قبیل "قابل تقسیم"، "قابل تسهیم"، "قابل واگذاری" و "قابل احاله" اعتبار را قابل انتقال نمی‌سازند و در صورتی که چنین اصطلاحاتی بکار رود، مورد توجه قرار نخواهد گرفت.

پ- بانک انتقال دهنده هیچ تعهدی برای انجام این انتقال نخواهد داشت، مگر در حدود و با ترتیبی که بانک

مذکور به روشنی با آن موافقت کرده باشد.

ت- نخستین ذینفع باید در زمان درخواست انتقال اعتبار و قبل از انتقال آن، طی دستور غیر قابل برگشتی به بانک انتقال دهنده اعلام نماید که آیا وی این حق را برای خود محفوظ نگه می‌دارد که ابلاغ اصلاحیه‌های اعتبار توسط بانک انتقال دهنده به ذینفع (های) ثانویه را مجاز کند یا خیر؟ اگر بانک انتقال دهنده حاضر به انجام انتقال تحت این شرایط باشد، باید به هنگام انتقال اعتبار به ذینفع (های) ثانویه، دستورات مربوط به اصلاحیه‌هایی را که از نخستین ذینفع دریافت می‌کند، اطلاع دهد.

ث- اگر یک اعتبار به بیش از یک ذینفع ثانویه منتقل شده باشد، عدم قبول یک اصلاحیه به وسیله یک یا چند ذینفع ثانویه، تاثیری در اعتبار اصلاحیه‌های پذیرفته شده توسط سایر ذینفع‌های اعتبار نخواهد داشت. در ارتباط با ذینفع‌های ثانویه که اصلاحیه مربوطه را نپذیرفته‌اند، شرایط اعتبار بدون تغییر باقی خواهد ماند.

ج- هزینه‌های بانک انتقال دهنده در ارتباط با انتقال اعتبار شامل کارمزدها، مخارج یا حق الزحمه‌ها به وسیله ذینفع اولیه پرداخت می‌شود، مگر اینکه به ترتیب دیگری توافق شده باشد. اگر بانک انتقال دهنده با انتقال اعتبار موافقت کند، تحت هیچ عنوان ملزم به انتقال اعتبار نخواهد بود، مگر اینکه هزینه‌های مذکور پرداخت شده باشد.

چ- به جز در مواردی که ترتیب دیگری در اعتبار درج شده باشد، اعتبار قابل انتقال فقط یکبار می‌تواند منتقل شود. در نتیجه، اعتبار نمی‌تواند بنابه درخواست ذینفع ثانویه، به ذینفع بعدی (ذینفع ثالث) (دیگری) منتقل شود. از نظر این ماده، انتقال مجدد اعتبار به ذینفع نخست منعی نخواهد

◆ اعتبار فقط در صورتی می‌تواند انتقال یابد که بانک بازکننده اعتبار قابل انتقال بودن آن را تصریح کرده باشد

◆ هزینه های بانک انتقال دهنده در ارتباط با انتقال اعتبار، به وسیله ذینفع اولیه پرداخت می شود، مگر اینکه به ترتیب دیگری توافق شده باشد

داشت. شایان ذکر است که اجزایی از یک اعتبار قابل انتقال (که در مجموع از مبلغ اعتبار تجاوز نکند) می تواند به صورت جداگانه انتقال یابد، مشروط بر اینکه حمل تدریجی منع نشده باشد، و مجموع این انتقالات به مفهوم یکبار انتقال شود.

ح- انتقال اعتبار صرفاً با رعایت مقررات و شرایط ذکر شده در اعتبار اصلی قابل اعمال خواهد بود، به استثنای:

- مبلغ اعتبار.
- بهای واحد کالا.
- تاریخ سررسید.
- آخرین تاریخ ارایه اسناد طبق ماده ۴۳.

- مهلت حمل.

این مقررات و شرایط ممکن است کلاً و یا در هر مورد تقلیل یابند و یا محدود شوند.

- درصدی که به موجب آن پوشش بیمه ای باید گرفته شود می تواند به ترتیبی افزایش یابد که پوشش بیمه ای تصریح شده در اعتبار اصلی یا این مواد را تامین نماید.

ضمناً، نام ذینفع نخست می تواند جایگزین درخواست کننده اعتبار گردد، اما اگر در اعتبار اصلی تصریح شده باشد که نام متقاضی اعتبار باید بر روی هر سندی غیر از سیاهه قید شود، این درخواست باید رعایت گردد.

خ- ذینفع نخست حق دارد سیاهه های خود (و بروات) را جایگزین سیاهه های ذینفع ثانویه کند، مشروط بر اینکه مبلغ آن از مبلغ اصلی مندرج در اعتبار و قیمت واحد کالا از قیمت واحد مندرج در اعتبار بیشتر نباشد و در صورت جایگزینی سیاهه ها و بروات به ترتیب فوق، ذینفع نخست می تواند مابه التفاوت بین سیاهه های ذینفع ثانویه و سیاهه های خود را در صورت وجود، از محل

اعتبار دریافت کند در صورتی که اعتباری منتقل شده باشد و ذینفع اولیه که باید سیاهه (و بروات) خود را جایگزین سیاهه (ها) و بروات ذینفع ثانویه نماید، از انجام این کار با نخستین درخواست خودداری کند، بانک انتقال دهنده حق خواهد داشت که اسناد رسیده تحت اعتبار منتقل شده را که شامل سیاهه ها (بروات) ذینفع ثانوی است، بدون اینکه مسوولیت بیشتری را در مقابل ذینفع نخست تقبل نماید، به بانک باز کننده اعتبار تسلیم کند.

د- ذینفع نخست اعتبار می تواند درخواست کند که پرداخت به ذینفع ثانوی یا معامله اسناد وی تا پایان تاریخ سررسید اعتبار اصلی، در همان محلی که اعتبار منتقل شده است، صورت پذیرد، مگر اینکه در اعتبار اصلی به روشنی قید شده باشد که اعتبار در محل دیگری غیر از آنچه در شرایط اعتبار تصریح شده، قابل استفاده برای پرداخت یا معامله اسناد نیست. این موضوع تاثیری در حق ذینفع نخستین جهت جایگزینی سیاهه (ها) (و بروات) خود با سیاهه (ها) (و بروات) ذینفع (های) ثانوی و مطالبه مابه التفاوت مربوط به نفع خود نخواهد داشت.

کارکنان دایره اعتبار اسنادی بانک ها باید به نکات کلیدی ذکر شده در بالا توجه کنند، زیرا نکات فوق جزئیات و نحوه اجرای اعتبار اسنادی قابل انتقال را که در پایین ذکر می شود، در بر می گیرد. ذکر این نکته هم ضروری است که ISP98 نمونه های زیادی از انتقال اعتبار اسنادی، متفاوت با آنچه را که در خصوص اعتبارات اسنادی ضمانتی در UCP قید شده است، اعمال می کند. لذا برای گشایش و انتقال اعتبارات اسنادی ضمانتی تحت قوانین فوق، مطالعه دقیق ماده ۶ ISP98 توصیه می شود.

تصریح بر قابلیت انتقال

بند b ماده ۴۸ UCP، بیان می کند که اعتبار فقط در

چندین بانک، ذکر نام بانک انتقال دهنده را در اعتبار ضروری می‌داند. این کمیته همچنین اعتقاد دارد که منطقی‌ترین شرط این است که فقط بانک تعیین شده در اعتبار می‌تواند نسبت به انتقال اعتبار اسنادی اقدام نماید و بهترین گزینه برای این کار هم بانکی است که برای پرداخت وجه اعتبار، تعهد پرداخت مدت دار، قبول و یا معامله اسناد مجاز شده باشد. به علاوه، در صورتی که اعتبار "آزادانه قابل معامله" (Freely Negotiable) باشد، فقط بانکی که صراحتاً در اعتبار مجاز شده، می‌تواند اعتبار را انتقال دهد.

◆ چنانچه ذینفع

اولیه درخواست انتقال اعتبار را داشته باشد، باید درخواست خود را به بانکی که برای انتقال مجاز شده است، ارائه دهد.

چنانچه ذینفع اولیه درخواست انتقال اعتبار را داشته باشد، باید درخواست خود را به بانکی که برای انتقال مجاز شده است، ارائه دهد. به جز در مواردی که اعتبار آزادانه قابل معامله باشد. در دیگر موارد پرداخت وجه اعتبار، تعهد پرداخت اعتبار مدت دار، قبول و یا معامله اسناد به عهده بانک می‌باشد و در اکثر موارد هم این وظیفه به عهده بانک تعیین شده و یا بانک تاییدکننده اعتبار می‌باشد. بانکی که برای انتقال اعتبار مجاز شده است، به عنوان بانک انتقال دهنده اعتبار در نظر گرفته می‌شود.

چنانچه اعتبار بصورت آزادانه قابل معامله باشد، فقط بانکی که صریحاً در اعتبار برای انتقال مجاز شمرده شده است، می‌تواند نسبت به انتقال اعتبار اقدام کند و تقریباً همواره این کار به عهده بانک ابلاغ کننده می‌باشد. این اقدام از این جهت ضروری است که انتقال اعتبار فقط به بانکی که توسط بانک گشایشده اعتبار مجاز شده است، محدود شود تا نظارت اجرایی کامل بر این انتقال اعمال شود. در صورتیکه اعتبار به طور آزادانه قابل معامله باشد، بانک گشایشده باید در انتخاب بانک انتقال دهنده نهایت دقت را نموده و صریحاً آن را در اعتبار مشخص کند، ضمن اینکه باید بانک انتقال دهنده را نیز همزمان از این موضوع مطلع نماید. بانک انتقال دهنده نیز ملزم به انتقال اعتبار نیست، مگر اینکه در این خصوص موافقت نماید.

تعیین یک اعتبار بعنوان "قابل انتقال"

مطابق نهاد c ماده ۴۸ UCP گشایش اعتبار به صورت قابل انتقال، باعث نمی‌شود که ذینفع اولیه بانک را مجبور به انتقال اعتبار به ذینفع دیگری بنماید، بلکه به بانک انتقال دهنده اجازه می‌دهد تا در صورت صلاح دید و پس از آن به درخواست ذینفع اولیه، اعتبار را انتقال دهد. همچنین چنانچه بانک انتقال دهنده مایل به انتقال اعتبار نباشد، ملزم به انجام اینکار نیست، ضمن اینکه در صورت موافقت با انتقال اعتبار، در تصمیم گیری برای میزان انتقال و نحوه انجام آن به طور کامل مختار است.

قوانین فوق به صورت جامع و کامل تدوین شده‌اند، به طوریکه نظارت و کنترل کاملی را به بانک انتقال دهنده در خصوص انتقال اعتبار می‌دهند. همچنین این قوانین به طور قانونی ذینفع را از هر گونه اعمال فشار به بانک و اجبار برای انتقال اعتبار منع می‌کنند.

صورتی که عبارت "قابل انتقال" (Transferable) صریحاً در آن قید شده باشد، به عنوان اعتبار اسنادی قابل انتقال در نظر گرفته می‌شود.

درخواست گشایش اعتبار اسنادی قابل انتقال، باید از طرف متقاضی صادر شود، و اوست که با ارائه فرم‌های استاندارد بانکی، دستورالعمل مورد نیاز جهت گشایش اعتبار اسنادی قابل انتقال را به بانک ارائه می‌کند. چنانچه متقاضی، درخواست گشایش اعتبار اسنادی قابل انتقال را بدهد و اعتبار به صورت پیام سوئیفتی MT 700 صادر شود، در فیلد 40a باید عبارت "قابل انتقال برگشت ناپذیر" (Irrevocable Transferable) قید شود، که طی آن پیام سوئیفتی مخابره شده بیانگر اعتبار اسنادی قابل انتقال برگشت ناپذیر می‌باشد.

در اعتبارات اسنادی که به صورت پستی ارسال می‌شود، باید عبارت "اعتبار قابل انتقال است" به وضوح ذکر شود، ضمن اینکه ذکر نام بانک انتقال دهنده نیز ضروری است.

بانک انتقال دهنده

طبق بند a ماده ۴۸ UCP، بانک گشایش کننده اعتبار ملزم به ذکر نام بانک انتقال دهنده می‌باشد (Publication 511, P.125) (ICC)

لزوم ذکر نام بانک انتقال دهنده اعتبار: بند a ماده ۴۸ لزوم تعیین بانک عاملی را که از طرف بانک گشایشده اعتبار مجاز است تا به عنوان بانک انتقال دهنده عمل کند، مشخص می‌کند. کمیته ملی اتاق بازرگانی بین المللی بنا بر احتیاط و جهت محدودیت و جلوگیری از انتقال چند باره اعتبار و همچنین معامله یک سری اسناد مشابه توسط

◆ قوانین UCP در برابر هرگونه اجبار یا الزام انتقال اعتبار که با موازین تجاری و بازرگانی ناهماهنگ باشد، از بانک‌ها حمایت می‌کند

توجیه عبارات فوق اینگونه است که زمانی که بانک تعیین شده (یا دیگر بانک انتقال‌دهنده) دستور العمل بانک گشاینده اعتبار را در اختیار ذینفع اولیه قرار می‌دهد، از درخواست انتقالی که ممکن است پس از آن ارایه شود، بی اطلاع است. لذا قوانین UCP از بانک‌ها در برابر هر گونه اجبار یا الزام برای انتقال که به دلیل تجاری و بازرگانی قابل قبول نباشد، حمایت می‌کنند.

ممانعت از ابلاغ اصلاحیه‌ها به ذینفع (های) ثانویه

مطابق نهاد d ماده ۴۸ UCP در پاره‌ای اوقات، ممکن است ذینفع اولیه مایل باشد تا امکان درخواست اصلاحیه برای اعتبار را به نفع خویش محفوظ نگهدارد، اما اعلام اصلاحیه‌ها را به ذینفع (های) ثانویه منع کند. برای مثال، ممکن است ذینفع اولیه تمایل داشته باشد که زمان بیشتری را برای ارایه اسناد در اختیار داشته باشد، اما این امکان را به ذینفع (های) ثانویه ندهد.

در چنین شرایطی، ذینفع اولیه می‌تواند از بانک انتقال‌دهنده درخواست کند که اصلاحیه‌ها را به ذینفع (های) ثانویه ابلاغ نکند. در هر حال، ذینفع اولیه فقط در صورتی می‌تواند این درخواست را داشته باشد که قبلاً بانک انتقال‌دهنده را از این موضوع مطلع کرده باشد و این موضوع دقیقاً در زمانی که وی درخواست انتقال اعتبار را به بانک ارایه کرده و پیش از انتقال اعتبار امکان‌پذیر است. این درخواست باید به صورت یک دستور العمل غیر قابل برگشت بوده به و این مضمون که «ذینفع اولیه هر گونه ابلاغ اصلاحیه به ذینفع ثانویه را نمی‌پذیرد» اشاره کند.

بانک انتقال‌دهنده در خصوص تصمیم‌گیری برای انتقال اعتبار تحت شرایط فوق آزاد است، اما چنانچه با درخواست عدم ابلاغ اصلاحیه به ذینفع‌های ثانویه موافقت کند، باید در هنگام انتقال اعتبار ذینفع‌های ثانویه را از این تصمیم ذینفع اولیه آگاه نماید.

اعلام و انجام اصلاحیه‌ها

قوانین و نحوه اعمال اصلاحیه‌ها در اعتبارات اسنادی قابل انتقال، مشابه دیگر نمونه‌های اعتبارات اسنادی است، با این تفاوت که اصلاحیه‌ها فقط در صورت موافقت تمامی طرف‌های درگیر اعتبار انجام می‌پذیرند. انجام این اصلاحیه‌ها در اعتبار اسنادی قابل انتقال، به دلیل امکان انتقال اعتبار به چند ذینفع، بسیار پیچیده است. برای مثال، ذینفع اولیه پس از انتقال اعتبار به یک یا چند ذینفع ثانویه، از متقاضی اعتبار درخواست اصلاحیه می‌کند. در صورت موافقت متقاضی، وی از بانک گشاینده اعتبار درخواست می‌کند تا اصلاحیه‌ای را برای بانک تعیین شده و یا بانک ابلاغ‌کننده ارسال کند تا آن بانک هم اصلاحیه را به اطلاع ذینفع اولیه برساند.

در صورتی که اصلاحیه با درخواست ذینفع اولیه مطابقت داشته باشد و مورد موافقت وی قرار بگیرد، از آن زمان به بعد، اصلاحیه مورد نظر برای بانک گشاینده اعتبار و ذینفع اولیه معتبر و قابل اجرا می‌باشد، ضمن اینکه پس از موافقت ذینفع اولیه با اصلاحیه، متقاضی نیز ملزم به اعمال اصلاحیه‌ها می‌باشد. در صورت وجود بانک تأییدکننده، آن بانک نیز پس از اعلام موافقت با اصلاحیه‌ها، متعهد و ملزم به اجرای آنها می‌باشد.

بانک انتقال‌دهنده، با شرط موافقت ذینفع اولیه، اصلاحیه (ها) را به ذینفع (های) ثانویه ابلاغ می‌کند. ذینفع یا هر یک از ذینفع‌های ثانویه نیز در قبول و یا رد اصلاحیه (ها) مختار است. چنانچه اصلاحیه‌ای توسط تعدادی از ذینفع‌های ثانویه قبول و توسط عده دیگری پذیرفته نشود، موارد اصلاحیه فقط برای ذینفع‌های که آن را قبول کردند، اجرا می‌شود، ضمن اینکه اعتبار برای دیگر ذینفع‌های ثانویه همچنان بدون اصلاحیه باقی می‌ماند.

با توجه به مطالب فوق، واضح است که اسناد ارایه شده بابت این اعتبار، دارای مغایرت می‌باشد. بنابراین، ذینفع اولیه و کلیه بانک‌هایی که به هر طریق از نظر مالی در این اعتبار ذینفع می‌باشند، لازم است بسیار با دقت و احتیاط عمل کنند، ضمن اینکه ذینفع اولیه نیز پیش از درخواست و قبول اصلاحیه (ها) باید با تمامی ذینفع‌های ثانویه موضوع اصلاحیه (ها) را مطرح کند.

هزینه‌های بانک انتقال‌دهنده

مطابق نهاد f ماده ۴۸ UCP زمانی که اعتباری انتقال داده می‌شود، هزینه و کمیسیون آن براساس کاری که بانک انتقال‌دهنده انجام داده، تعیین می‌گردد و تمامی این هزینه‌ها شامل کمیسیون انتقال، کارمزد و مخارج باید توسط ذینفع اولیه پرداخت شود، مگر اینکه به صورت دیگری توافق شده باشد. به علاوه، چنانچه بانک انتقال‌دهنده برای انتقال اعتبار موافقت کند، می‌تواند انتقال اعتبار را تا زمان پرداخت این هزینه‌ها توسط ذینفع اولیه، به تعویق بیندازد.

ادامه دارد